

KLASA VI

Ocena celująca

Uczeń:

- twórczo i samodzielnie rozwija uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne i oryginalne,
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach,
- wykazuje ponadprogramowe umiejętności w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego oraz nauki o języku,

Kształcenie literackie i językowe

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- wypowiada się ustnie i pisemnie całkowicie poprawnie pod względem ortograficznym i logicznym,
- potrafi samodzielnie myśleć logicznie i wnioskować,
- biegle posługuje się słownikami, leksykonami i encyklopedią,
- samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy,
- poprawnie pisze charakterystykę; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie,
- opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki,
- ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania,
- redaguje list do najbliższych zgodnie z intencją nadawcy oraz list oficjalny,
- bardzo dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego, streszczenie wątków,
- samodzielnie pisze sprawozdanie z wycieczki, uroczystości szkolnej, utworu fabularnego,
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,
- ustnie i pisemnie opisuje wygląd przedmiotu, krajobrazu, postaci,
- tworzy plan własnego opowiadania z zastosowaniem różnych struktur językowych,
- redaguje notatkę jako krótki wniosek wypływający z przebiegu lekcji czy notatkę z lektury,
- poprawnie wypełnia druki pocztowe,
- rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, liryce, dramacie,
- dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza; odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego,
- wskazuje poznane środki stylistyczne, mówi o ich funkcji,
- poprawnie stosuje słownictwo związane z teatrem i filmem, prasą, radiem i telewizją,
- uzasadnia wybór czasopisma, jego działu lub artykułu,
- wskazuje na różnice między wypowiedzią literacką, informacyjną a naukową
- biegle czyta nowy tekst,
- bierze czynny udział w lekcji,

Ocena dobra

Uczeń:

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia jedynie nieliczne błędy językowe,
- wypowiada się w opowiadaniu twórczym z dialogiem, z elementami opisu, w charakterystyce postaci, w sprawdzaniu,
- omawia elementy świata przedstawionego,
- dobra znajomość lektur pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów,
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,

- wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu i nazywa ich funkcje,
- poprawnie posługuje się terminami: powieść, opowiadanie, epika, dramat, liryka, narrator, postać mówiąca, wątek,
- poprawnie stosuje słownictwo związane z teatrem i filmem, prasą, radiem i telewizją,
- uzasadnia wybór czasopisma, jego działu lub artykułu,
- wskazuje na różnice między wypowiedzią literacką, informacyjną a naukową
- samodzielnie sporządza notatki z lekcji,
- posługuje się słownikami i encyklopedią,
- poprawnie czyta nowy tekst,
- bierze czynny udział w lekcji,

Ocena dostateczna

Uczeń:

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- w miarę samodzielnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi dla klasy VI (opowiadanie, streszczenie, opis, sprawozdanie, charakterystyka, list, notatka, pisma użytkowe),
- tworzy proste opowiadania twórcze (także o cechach opowiadania fantastycznonaukowego),
- technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego,
- opowiada przygody bohaterów lektur, wykazując się znajomością tekstu,
- odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu,
- zna przewidziane programem gatunki literackie,
- gromadzi słownictwo na podany temat, np. teatr, film, prasa, radio, telewizja,
- uzasadnia wybór artykułu, filmu, spektaklu lub audycji radiowej,
- wskazuje na różnice między wypowiedzią informacyjną a naukową
- korzysta ze słowników i encyklopedii,
- wymienia obrazy poetyckie; potrafi nazwać podmiot liryczny,
- rozpoznaje epitet, przenośnię, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy,
- redaguje plan różnych wypowiedzi,
- stosuje różne typy notatek,
- skraca wypowiedzi i eliminuje jej drugorzędne elementy,
- bierze udział w lekcji,

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- w wypowiedziach pisemnych popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne, które jednak nie przekreślają wartości pracy i wysiłku ucznia,
- względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu analizowanego zagadnienia,
- wymienia bohaterów lektur, przedstawia ich przygody,
- podaje przykłady opowiadań, powieści, ballad,
- rozpoznaje opis, opowiadanie, dialog, sprawozdanie, charakterystykę,
- pisze plan różnych wypowiedzi,
- na podstawie planu pisze opowiadanie, opis, sprawozdanie, list, przedstawia charakteryzowaną postać,
- technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- rozpoznaje strofy, wersy, przenośnię, porównania, epitety,
- odróżnia narratora od bohatera literackiego,
- przedstawia czasopismo lub artykuł,
- przedstawia film, spektakl lub audycję radiową,

- posługuje się słownikiem, encyklopedią,
- bierze udział w lekcji,

Fleksja i składnia. Słowotwórstwo

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- bezbłędnie określa osobę, liczbę, czas, tryb, stronę, rodzaj czasowników,
- przekształca konstrukcje czynne na biernie i odwrotnie,
- stosuje konstrukcje zwrotne,
- potrafi wyjaśnić, od czego zależą formy odmiany rzeczowników,
- wymienia rodzaje zaimków, omawia ich budowę, funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczowych,
- biegle stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania; pisze poprawnie „nie” z formami stopnia wyższego i najwyższego,
- poprawnie pisze przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe,
- rozpoznaje różne typy liczebników, określa jego formy gramatyczne i funkcje w zdaniu, potrafi uzasadnić użycie liczebnika; odmienia liczebniki złożone,
- stosuje w zdaniu rzeczowniki w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki),
- rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę,
- omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia,
- nazywa związki wyrazowe,
- przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy,
- bezbłędnie redaguje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,
- wskazuje podstawę słowotwórczą i formanty, nazywa ich rodzaj.

Ocena dobra

Uczeń:

- wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej, określa formę fleksyjną,
- odmienia rzeczowniki, wskazuje temat i końcówkę,
- nazywa funkcje rzeczowników w zdaniu,
- rozpoznaje zaimki,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- podaje przykłady liczebników,
- nazywa części zdania oraz sposób ich wyrażenia,
- nazywając związki wyrazów w zdaniu sporadycznie popełnia błędy,
- rozróżnia typy zdań współrzędnie złożonych,
- układa przykłady zdań złożonych współrzędnie,
- dzieli wyraz na części słowotwórcze, wskazuje podstawę słowotwórczą i formant,

Ocena dostateczna

Uczeń:

- wyróżnia czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasownika,
- rozpoznaje strony czasowników (przy niewielkiej pomocy nauczyciela),
- określa funkcję czasowników w zdaniu,
- odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki, wskazuje tematy oboczne,
- rozpoznaje zaimki, przysłówki, przymiotniki i liczebniki; potrafi rozpoznać ich związek z wyrazem określanym,
- stopniuje przymiotniki,
- rozróżnia przyimki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe,

- nazywa funkcje rzeczowników w zdaniu,
- rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe,
- na łatwych przykładach omawia sposób wyrażania podmiotów,
- nazywa w zdaniu części zdania (na prostych przykładach),
- wymienia związki wyrazowe,
- układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych,
- wśród zdań złożonych rozróżnia zdania złożone podrzędnie i współrzędnie,

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- rozpoznaje części mowy i określa ich funkcje w zdaniu (na prostych przykładach),
- określa formę fleksyjną czasownika,
- rzeczowniki i przymiotniki odmienia przez przypadki,
- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone,
- na prostych przykładach przedstawia związki wyrazów w zdaniu pojedynczym,
- wskazuje zdania złożone współrzędnie,
- wskazuje zdania złożone podrzędnie,
- rozpoznaje wyrazy podzielne słowotwórczo,

Ortografia i interpunkcja

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- poprawnie pisze z „ó”, „rz”, „ż”, „h”, „ch” wymiennym i niewymiennym, komentuje pisownię,
- zna zasady i poprawnie pisze wyrazy wielkimi literami,
- poprawnie pisze „ó” w zakończeniach –ów, -ówka, -ówna,
- poprawnie pisze „u” w zakończeniach –unek, -usia, -ula, -uje,
- poprawnie pisze „nie” z rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem, zaimkami,
- poprawnie pisze liczebniki złożone,
- stawia przecinek w zdaniu złożonym, komentuje konieczność użycia,
- uzasadnia użycie przecinka w zdaniu pojedynczym,

Ocena dobra

Uczeń posiada wiadomości i umiejętności jak na ocenę bardzo dobrą (sporadycznie popełnia błędy).

Ocena dostateczna

Uczeń:

- wyjaśnia pisownię wyrazów znaną zasadą ortograficzną,
- poprawnie pisze wielką literę w nazwach kontynentów, państw, miast, dzielnic, w tytułach książek,
- poprawnie pisze „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem w stopniu równym,
- oddziela przecinkiem zdania składowe,

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- zna podstawowe zasady ortograficzne
- uzasadnia pisownię wyrazów z „ó”, „rz”, „ż” wymiennym,
- poprawnie pisze nazwy kontynentów, państw, miast, dzielnic,
- poprawnie pisze „nie” z czasownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, rzeczownikiem,